

Není 175 Kč za kubík vody již příliš?

S novým rokem již tradičně přicházejí nové a jako vždy vyšší ceny. Nemilým překvapením pro naše občany je tentokrát skokový nárůst ceny vody, tedy ceny za dodávku pitné vody do našich domácností a následné převedení této vody kanalizací do čistíren odpadních vod a její vyčištění. Na důvody tohoto nárůstu jsme se zašli zeptat do společnosti Vodárny Kladno – Mělník (VKM), kde jsme hovořili s ředitelem Ing. Josefem Živnůstkem.

Pane řediteli, Vaše společnost zdražila vodu o 25 %, což znamená, že naši občané mají jednu z nejvyšších cen v celé České republice, proč tomu tak je?

Těch důvodů je samozřejmě celá řada, některé jsou aktuální, jako je změna sazby DPH či ceny energií, anebo vysoká míra inflace téměř všech vstupů, ze kterých se cena skládá. Tím hlavním důvodem je však složitost zásobování území, které naše vodárna pokrývá, a především stáří a stav naší infrastruktury.

O ceně energií a inflaci slyšíme ze všech stran, s tím se jistě musely vypořádat všechny vodárny, ale VKM zdražily nejvíce.

Ano, proto jsem uvedl, že těch důvodů je více. Zmínil jste energie. To je právě jeden z důvodů, proč nelze cenu vody v regionech srovnávat bez dalšího vysvětlení.

Standardně se v moderní době dodávka vody projektuje tak, že místo, kam se voda dodává, které nazýváme spotřebišťem, je výškově níže než zdroj, odkud se voda odebírá. Tudíž se voda bez nákladů na energie spojené s čerpáním, dostává přivaděči do místa většinové spotřeby.

V našem případě ale před nějakými pětadesáti lety rozhodly státní orgány, že poručí větru i dešti a zajistí průmyslový rozvoj Kladenska vodou z Řepínského dolu. Skutečnost, že přivaděč bude mít 60 kilometrů a Kladno je o více jak 330 metrů výše, tehdy asi nebyla problém. Státní vodohospodářský plán byl těmito argumentům nadřazen. A jeden z důsledků tohoto rozhodnutí je fakt, že v roce 2024 zaplatíme ze elektrickou energii, potřebnou pro chod čerpadel dopravujících pitnou vodu o 330 m výše, přes 120 milionů Kč.

To lze pochopit, ale stále je zřejmé, že cenou elektřiny těch 175 korun neobhájíte.

Máte pravdu. To je jenom jeden z důvodů, a navíc to ani není důvod hlavní. Tím zásadním je stav naší infrastruktury. Spravujeme více jak 3000 kilometrů potrubí, desítky vodojemů, čerpacích a přečerpávacích stanic, čistíren odpadních vod a tak dále. Tento majetek je třeba obnovovat, jinak se nezvratně přiblížíme k bodu zlomu, kdy nebudeme schopni zajistit zásobování obyvatel pitnou vodou. Asi každý si umí představit několikátýdenní výpadek zásobování velkého sídliště, či rozsáhlou havárii, která by vyřadila čistírnu odpadních vod. Anebo beru zpět, téměř nikdo si to neumí představit!

Ale já nechci strašit, právě i prostřednictvím stanovení ceny vody vidíte, že lidé, kteří o vodárnách rozhodují, což jsou mimochodem zástupci měst a obcí, si jsou vědomi své odpovědnosti nejenom vzhledem k jejich funkčnímu období, ale i pro budoucnost.

Můžete tedy uvést konkrétní data, která by Vámi stanovenou cenu vysvětlila, prosím?

Jednoznačně největší položkou jsou peníze na obnovu našeho majetku. Zjednodušeně řečeno máme majetek v hodnotě 28 miliard korun a jeho životnost je cca 55 let. Z toho plyne, že pokud do obnovy budeme investovat půl miliardy ročně, budeme tuto infrastrukturu udržovat v aktuálním, tedy dobrém stavu. Je to samozřejmě zjednodušení celého problému. Každé další jeho zpřesnění pak

bohužel poukazuje na to, že i s částkou půl miliardy ročně nebudeme v pohodlné situaci, a to zejména proto, že velmi významná část našeho majetku byla vybudována v relativně krátkém časovém úseku. Bohužel se tak již blíží období, kdy začne dosluhovat kapacitní potrubí naší vodárenské soustavy postavené před 55 až 60 lety, a přitom na výše zmíněných 500 milionů Kč nedosáhneme ani při ceně 175 Kč v roce 2024.

Zatím pane řediteli představujete samé problémy, to se s tím opravdu nedá nic dělat?

Řešení, která částečně pomůžou existují a my je v dostupné možné míře využíváme. Společně s naším provozovatelem zajišťujeme diagnostiku infrastruktury a následně provádíme multikriteriální hodnocení její životnosti tak, abychom maximálně prodloužili dobu využití majetku. I proto jsme dnes schopni provozovat 115 let staré sítě.

Jako první ve střední Evropě jsme na naše přivaděče použili diagnostiku Pipediver^R, kdy již její první nasazení zajistilo úspory v desítkách milionů korun.

Shybku pod Labem jsme obnovili metodou mikrotuneláže a pokud to je možné využíváme bezvýkopové metody obnovy sítí, a to včetně sítí tlakových. To všechno představuje úspory v desítkách milionů korun ročně. Nicméně infrastrukturu, která má hodnotu několik desítek miliard, za desítky milionů neobnovíte.

Dobře, ale co sociální pohled na věc. Není již dnešní cena vody za hranicí toho, co si většina lidí může dovolit?

S veškerým respektem k tomuto aspektu si dovolím tvrdit, že řešení této otázky nenáleží vodárnám. Sociální otázky řeší (anebo má řešit) stát. Případně tato oblast náleží krajům, či místní samosprávě. Ale řešit sociální problémy tím, že vodárny sníží cenu vody a přenesou náklady na obnovu vodovodů a kanalizací do budoucna přece nelze. Já osobně vím o několika obcích, které si své vodovody provozují samy a za posledních dvacet let nedaly do obnovy ani korunu, pouze látají havárie. Dovolte mi protiotázku, myslíte si, že tito starostové postupují zodpovědně?

Já jsem manažerem vodárny a je mým úkolem řešit zásobování obyvatelstva vodou a předkládat představenstvu podklady o stavu a potřebách sítě vzhledem k aktuálnímu i budoucímu naplnění tohoto základního úkolu.

Ano, v představenstvu i dozorčí radě již pracují zástupci obcí, kteří dozajista zvažují i sociální dopady. Nicméně i oni si jsou vědomi toho, že jejich prvotní úkol stanoví Zákon o vodovodech a kanalizacích, který v paragrafu 8 říká, že vlastník vodovodu nebo kanalizace je povinen zajistit jejich plynulé a bezpečné provozování a vytvářet rezervu finančních prostředků na jejich obnovu. Tato povinnost je opravdu tou prvotní a v okamžiku, kdy o vodárně rozhodujete, ji musíte mít na zřeteli. Mimochodem o ceně vody pro rok 2024 rozhodlo představenstvo i dozorčí rada jednohlasně.

A jak tedy vidíte další vývoj, bude cena vodného a stočného nadále stoupat?

Cena se schvaluje vždy na následující rok. Schvalují ji členové představenstva a ti jsou vždy voleni na čtyřleté období valnou hromadou společnosti, tedy všemi 188 akcionáři, respektive obcemi.

Aktuální dohody na jednání představenstva a dozorčí rady jsou takové, že tato cena se po následující dva roky měnit nebude a já jsem přesvědčen, že tomu tak bude. Nicméně zavazovat k tomuto rozhodnutí možné nové členy orgánů společnosti pravděpodobně nelze.

Děkuji za rozhovor.

Já děkuji za možnost podat podrobnější vysvětlení.